
STICHTING



HUGO KOTESTEIN

Voor behoud en versterking van
de (historisch-)ruimtelijke kwaliteit
van de stads- en dorpsgebieden
en het landelijk gebied



JAARVERSLAG 2023

INHOUD

Pagina 2 - Organisatie
Pagina 3 - Voorwoord Dagelijks Bestuur
Pagina 5 - Financieel verslag
Pagina 5 - Uitreiking oorkonde 2023
Pagina 7 - Donateur dag 2023
Pagina 8 - Verslag werkgroep Oudewater
Pagina 11 - Verslag werkgroep Harmelen
Pagina 15 - Verslag werkgroep
Bodegraven-Reeuwijk
Pagina 18 - Verslag werkgroep
Montfoort/Linschoten
Pagina 22 - Verslag werkgroep Kamerik
Pagina 24 - Verslag werkgroep Woerden

Dit jaarverslag is een uitgave van Stichting
Hugo Kotestein
p/a Het Jaagpad 56
3461 HC Linschoten
www.hugokotestein.nl
E: info@hugokotestein.nl
T: 0348 482582

Het jaarverslag is tot stand gekomen met
medewerking van het bestuur en de
werkgroepen van de stichting

STICHTING HUGO KOTESTEIN

De stichting is in 1975 opgericht voor behoud en versterking van het historisch erfgoed in haar werkgebied, het hart van het Groene Hart bestaande uit de gemeenten en kernen Bodegraven-Reeuwijk, Driebruggen, Waarder, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden en Zegveld. Het gaat hierbij om de beeldbepalende gebouwen en andere elementen die waardevol zijn uit stedenbouwkundig, landschappelijk, architectonisch of cultuurhistorisch oogpunt te beschermen en te handhaven. Het initiatief tot de oprichting is genomen door de Stichts-Hollands Historische Vereniging (SHHV) nadat een aantal historische gebouwen in Woerden onder de slopershamer was gevallen. Dit gold onder meer het 17^{de} -eeuwse Proveniershuis in Woerden, dat werd gebouwd door Hugo Jasperszoon Kotestein, stadstimmerman (aannemer en bouwmeester). Hugo Kotestein was lid van de vroedschap van Woerden en enige tijd burgemeester. De stichting is naar hem genoemd. De stichting is ingeschreven in de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 41172329. De notariële akte is ingeschreven op 3 juni 1975.

Het nummer van de bankrekening van Stichting Hugo Kotestein is **NL60INGB0003551080**

Foto omslag

Commanderij van Sint Jan, Montfoort

Voorwoord van het Bestuur



Loes Bakker

In het jaar 2023 hebben verdrietige gebeurtenissen plaatsgevonden. In het begin van het verslag jaar overleden drie werkgroep leden. Hierover meer in het verslag van de werkgroepen Oudewater, Woerden en Harmelen.

Op 7 augustus overleed onze voorzitter Loes Bakker ten gevolge van een agressieve hersentumor. Tijdens de goed georganiseerde en ook heel gezellige donateurs dag op 7 juli in Montfoort hield Loes een inspirerend verhaal voor de aanwezige donateurs over de

toekomstige maatschappelijke ontwikkelingen en de rol die Stichting Hugo Kotestein daarin heeft. Een dag later kregen wij van de echtgenoot van Loes het ontstellende bericht dat Loes ernstig ziek was geworden. Na een week van hoop dat er wellicht genezing mogelijk was, werd deze hoop al gauw de grond ingeboord. Op 7 augustus 2023 overleed Loes.

Loes werd in de plenaire vergadering van februari 2019 als voorzitter van Stichting Hugo Kotestein geïnstalleerd. In de loop van dat jaar gaf zij aan dat de ontwikkelingen in het buitengebied extra aandacht nodig hebben. Vraagstukken rond energietransitie, plaatsing van waterbergingen en andere opslag, plaatsing van windmolens en zonnepanelen in het land vragen om het maken van keuzes. Welke gebieden zijn zo waardevol dat een ingreep niet of nauwelijks mogelijk is zonder het waardevolle teniet te doen en waar zijn meer ingrepen mogelijk of is het mogelijk om het gebied een andere bestemming te geven? Om deze vragen goed te kunnen beantwoorden is het van belang dat er criteria worden opgesteld.

Op dit moment bestaan er ook rond boerenbedrijven grote, ook landelijke, vraagstukken vanwege stikstofemissies, bodemdaling, omvang van de veestapel e.d. Diverse boerenbedrijven worden beëindigd waardoor de bedrijfsgebouwen voor het boerenbedrijf leeg komen. Wat moet er met deze gebouwen gebeuren? Het is zinvol om hierover na te denken om te voorkomen dat het buitengebied verrommelt.

Loes stelde vanwege deze vraagstukken voor een seminar te organiseren waarbij ook ambtenaren van de gemeenten en de provincie uitgenodigd zouden worden en organisaties die eveneens zorg voor de omgeving in hun vaandel hebben staan. Door corona werd de datum voor het seminar tweemaal verplaatst. Uiteindelijk werd in de zomer van 2022 het seminar gehouden. Na afloop werd besloten dat er een vervolg moest komen en werd begonnen met het samenstellen van een werkgroep waarin behalve leden van onze stichting ook gelieerde organisaties zoals Heemschut uitgenodigd zouden worden en op termijn nog verdere uitbreiding van de werkgroep. De eerste vergadering was gepland in augustus 2023. Maar door het overlijden van

Loes ging de bijeenkomst niet door. In 2024 zal deze activiteit weer opgepakt worden.

Op het moment van het samenstellen van het jaarverslag wordt er nog naar een nieuwe voorzitter gezocht.

In dit jaarverslag geven de werkgroepen zoals gebruikelijk uitgebreid informatie over de activiteiten die zij in het afgelopen jaar hebben ondernomen in hun werkgebied.

Namens de werkgroepen wensen wij u veel inspiratie en leesplezier.

Het Dagelijks Bestuur

DE ORGANISATIE

Stichting Hugo Kotestein is opgericht voor behoud en versterking van het historisch erfgoed in haar werkgebied in het Groene Hart.

De stichting heeft zes werkgroepen te weten: Bodegraven-Reeuwijk, voorzitter Ton van der Schans, Harmelen, voorzitter Donald Lambert, Kamerik, voorzitter Hein Kuiper, Montfoort- Linschoten, voorzitter Peter Versloot, Oudewater, voorzitter Otto Beaujon, Woerden-Zegveld, voorzitter Piet Brak.

De stichting kent een federatieve opzet. De lokale of meer regionale werkgroepen houden zich bezig met de ontwikkelingen in hun gebied. Ze hebben bevoegdheid om zelfstandig in overleg te treden met gemeenten, provincie, particulieren en andere belanghebbenden.

Het bestuur van de stichting bestaat statutair uit de voorzitters van de werkgroepen en het dagelijks bestuur dat in 2023 bestaat uit:

Voorzitter	Loes Bakker, overleden in augustus 2023. Sinds die tijd is de functie van voorzitter vacant
Penningmeester	Magdaleen Mulder
Secretaris	Mieke van Deuren

De stichting kent formeel geen leden. De deelnemers in de werkgroepen heten statutair correspondenten.

In 2023 waren er 38 werkgroep leden.

ONZE ACHTERBAN

In 2023 waren er 87 donateurs. Dit is exclusief de werkgroep leden waarvan het merendeel ook jaarlijks geld doneert. Voor de continuïteit van de stichting is het van belang dat er zich nieuwe leden voor het werk in de werkgroepen aanmelden en uiteraard ook nieuwe donateurs.

VERGADERINGEN

In het verslagjaar hebben er drie plenaire vergaderingen plaatsgevonden en wel op 17 februari, 21 april en 17 november. Daarnaast hebben de werkgroepen hun reguliere vergaderingen gehouden.

PRIVACY REGLEMENT

De stichting heeft werkgroep leden en donateurs. Van de namen, adresgegevens en email adressen van de werkgroep leden en donateurs is een bestand opgebouwd. Het bestand wordt bewaard in een virus beveiligde computer door de secretaris en de penningmeester van de stichting.

De gegevens in het bestand worden door de secretaris alleen gebruikt om uitnodigingen te versturen voor activiteiten van de stichting, zoals de oorkonde uitreiking en de donateur dag alsmede voor het versturen van het jaarverslag en door de penningmeester om betalingsverzoeken te versturen en ontvangen donaties te noteren.

Gegevens van de werkgroep leden en donateurs worden terstond verwijderd zodra zij aangeven te willen stoppen of als zij overleden zijn.

Mieke van Deuren, secretaris

FINANCIËEL OVERZICHT

Het boekjaar 2023 werd met een ruim positief saldo afgesloten.

Door de werkgroep Woerden is in het verslagjaar vijf keer vergaderd in de Duurzaamheidswinkel in Woerden. De plenaire vergadering van het DB met de voorzitters van de zes werkgroepen vond drie keer plaats in het Stadhuis in Oudewater.

De donateursbijeenkomst is op 7 juli gehouden in Montfoort. De onkosten bleven binnen de begroting.

De onkosten voor de uitreiking van de Oorkonde 2023 in Oudewater bleven binnen de begroting.

De kosten van het jaarverslag 2023 waren ten opzichte van 2022 ongeveer € 100,- hoger.

Stichting Hugo Kotestein ontvangt geen subsidies. Daarom zijn we voor onze inkomsten

afhankelijk van donaties en giften. Aan het eind van het jaar waren er 87 betalende donateurs.

Onze inkomsten, bestaande uit bijdragen van donateurs, werkgroep leden en giften bedroegen € 4.088,91. Dat was bijna € 90,- meer dan in 2022.

We zijn heel dankbaar dat veel donateurs meer doneren dan de gevraagde minimale bijdrage van € 15,-. Het vinden van nieuwe donateurs blijft evenwel onze prioriteit houden.

Om kosten te besparen trachten we onze uitgaven zoals secretariaatskosten en vergaderkosten zoveel mogelijk te beperken. Het bestuur en de werkgroep leden ontvangen voor haar werkzaamheden geen vergoeding.

De stichting is in het bezit van het ANBI certificaat. Donaties zijn dus aftrekbaar van de belasting.

Magdaleen Mulder, penningmeester

UITREIKING HUGO KOTESTEIN OORKONDE 2023



Uitreiking Hugo Kotestein oorkonde

Mensen die zich met hart en ziel en veel geld inzetten voor behoud van hun erfgoed, voor de restauratie en/of zorgen voor een verantwoorde nieuwe bestemming, belooft Stichting Hugo Kotestein met een oorkonde. Van onze monumentenambtenaar Leo Bos kwam het idee om dit jaar eens niet een eigenaar of opdrachtgever van een gerestaureerd monument voor te dragen voor een oorkonde, maar de uitvoerder.

Het bestuur van Stichting Hugo Kotestein besloot daarop de Hugo Kotestein oorkonde

2023 toe te kennen aan Aannemingsbedrijf Schouls in Koudekerk aan den Rijn. Aannemer



Visbrug

Schouls restaureerde de Marktbrug en de Visbrug in Oudewater.

Twee middeleeuwse bruggen die in de voorbije tachtig jaar verkeer te verwerken hebben gekregen met een soort en intensiteit aan voertuigen die tijdens de oorspronkelijke bouw nog totaal onbekend en onvermoed waren. Enkele jaren geleden werden er scheuren in het oude metselwerk vastgesteld.

De restauratie zelf, bestaande uit het in kaart brengen van de situatie, meten en sonderen, het opnemen van het straatwerk en het laagsgewijs afpellen tot op het oorspronkelijke metselwerk brachten steenformaten van verschillende ouderdom en zichtbare opeenvolgende uitbreidingen in de lengte van de marktbrug aan het licht.



Marktbrug

Op kritieke punten werd het metselwerk versterkt en de boog als geheel bedekt met een betonnen kap, een waterdichte laag, vulzand en het opnieuw aanbrengen van de bestrating, de rollagen op de randen en aangrenzende kademuren, de ijzeren hekken. Bij het ontmantelen werden opeenvolgende bouwfases tussen de 13^{de} en 17^{de} eeuw zichtbaar.



Marktbrug tijdens restauratie

En van het eindresultaat mag gezegd: het is weer sterk voor een paar eeuwen, het

vakmanschap straalt ervan af, en dat zeggen zowel deskundigen als leken. Het straatwerk op en rond de Visbrug, je staat er met bewondering naar te kijken hoe vanzelfsprekend en harmonisch het in de straten overloopt. Het is op dit moment onbetwist het mooiste stuk straatwerk van heel Oudewater.



Mooiste straatwerk in Oudewater

De ervaring en het vakmanschap van de firma's Schouls en Van Leijden, plus de bereidheid om de bijzondere flora in de kades en bruggen tijdens het restauratieproces actief te ontzien hebben geleid tot een alleszins prijzenswaardig resultaat



Bijzondere flora

De oorkonde werd aan directeur Vinke van aannemingsbedrijf Schouls overhandigd door prof. dr. J.F.M. Reumer paleontoloog en warm pleitbezorger voor de natuur uit onze dagelijkse omgeving.



Overhandiging van de oorkonde

DONATEURDAG 2023

Jaarlijks is één van de werkgroepen uit het werkgebied gastheer van de donateursdag. Dit jaar viel Montfoort de eer te beurt. Op een warme vrijdagmiddag in juli ontving de werkgroep een bont gezelschap voor een kennismaking met historisch Montfoort en de activiteiten van de werkgroep in Montfoort. Daartoe werd een rondleiding georganiseerd door stadsgidsen van de Stichting Oud Montfoort en werd een bezoek gebracht aan het enkele jaren geleden geopende stadsmuseum De Knoperij. Het was de laatste keer dat we een toespraak hoorden van onze geliefde voorzitter Loes Bakker. Ze vertelde weer met verve waar de stichting voor staat en complimenteerde de vele vrijwilligers. Een memorabel moment.



Maquette in het stadsmuseum De Knoperij



Rondleiding bij de stadspoort



De Havenstraat

WERKGROEP OUDEWATER

De werkgroep Oudewater bestaat uit:

Otto Beaujon, voorzitter
Luuk Eijkelestam
Wim Geurts
Zef Engelen
Caio Haars
Jan van 't Riet

Het nieuwe werkgroep lid Zef Engelen is historicus. Hij is in de loop van het verslagjaar in Oudewater komen wonen.

Contactadres
O.R. Beaujon
o.beaujon@hetnet.nl
tel. 0348 561332

In memoriam Marc Croes



Op 28 februari van het verslagjaar (2023) overleed Marc Croes. Hij was jarenlang donateur en lid van de werkgroep Oudewater van Stichting Hugo Kotestein. Marc was een beminlijk en sociaal persoon. Het laatste jaar werd hij door ziekte gedwongen zijn activiteiten voor de stichting op te geven.

Marc was eigenaar en bewoner van de oude apotheek in het centrum van Oudewater dat hij als apotheker van beroep, 'automatisch' van zijn voorganger overgenomen had. Hij was zeer begaan met het hem omringend erfgoed in Oudewater.

Marc Croes was behalve werkgroep lid van Hugo Kotestein tevens bestuurslid van de geschiedkundige vereniging Oudewater en fungeerde zodoende als trait d'union tussen beide. Hij was een goed organisator en hij had jaren geleden reeds het talent en de vaardigheid om computers en randapparatuur op het gewenste moment ook daadwerkelijk de beoogde presentaties te kunnen laten weergeven.

Beleidskader

De grondslag van de stichting - opgericht in 1975 - was ooit het behoud van het gebouwd erfgoed, de benoemde en onbenoemde monumentale gebouwen, bruggen, molens en andere monumenten van bedrijf en techniek, het beschermd stadsgezicht.

De stichting adviseert daarover gevraagd en ongevraagd aan eigenaren, aan overheden, zoals provincies en gemeenten en de waterschappen.

Gaandeweg is dat pakket uitgebreid met onder andere de kijk op de karakteristieke landschapselementen en complete beschermingswaardige entiteiten zoals lintbebouwingen.

Ook de energietransitie behoort tegenwoordig tot het adviesterrein van Hugo Kotestein: denk aan zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht, denk aan isolatie van rijksmonumenten en zonneweiden en grote en kleine windmolens in het landschap.

De aanstaande sanering in de landbouw zal ongetwijfeld ook van invloed zijn op de herbestemmingen van agrarische bedrijfsgebouwen. En, haast ik mij daarbij te zeggen, ook onlosmakelijk daarmee verbonden de flora en fauna, zeker waarbij het om beschermde soorten planten en dieren gaat. Discussies over heikikkers, knotwilgen, ransuilen en vleermuizen liggen bijvoorbeeld in deze gemeente nog vers in het geheugen. In een zo dicht bewoond land als het onze is er haast altijd een afweging van uiteenlopende belangen van onroerend goed en natuur.

Compromissen, meestal tussen eigenaar en vergunningverlener, zijn daarbij onvermijdelijk. Maar ondanks alle wetten die monumenten en de levende natuur moeten beschermen - en met alle lof voor de vergunningverlener - gaat er toch wel eens wat mis, en wat eenmaal weg is komt nooit meer terug. Zoals Lucebert het ooit kernachtig samenvatte: Alles van waarde is weerloos.

Stichting Hugo Kotestein draagt daarom graag bij aan dergelijke afwegingen, al was het maar om de intrinsieke waarde van bijzondere flora en fauna over het voetlicht te brengen. Hierover zijn er gelukkig goede berichten te melden. Zie de goede samenwerking met Aannemersbedrijf Schouls tijdens de restauratie van de Visbrug en Marktbrug. Meer hierover in het verslag van de oorkonde uitreiking. Gaandeweg is de situatie van ongeraagd advies aan de overheid verschoven naar samenwerking. De ambtelijke begeleiding in deze gemeente en haar externe adviseurs van Mooisticht, is voorbeeldig en zij stellen prijs op gezichtspunten van en samenwerking met Hugo Kotestein.

De gemeente Oudewater en Stichting Hugo Kotestein.

De stichting onderhoudt regulier in twee gremia contact met de gemeente Oudewater, t.w.

- het regulier overleg binnen de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed waaraan deelnemen: de ambtenaar Monumenten, de technisch adviseur (architect) van Stichting MooiSticht, een vertegenwoordiger van Hugo Kotestein als toehoorder en in voorkomend geval een ambtenaar Vergunningen van de gemeente Woerden. Het overleg vond in principe tweewekelijks plaats, maar is gewijzigd in eens per drie weken. Adviserend architect ir. Anthonie Tom van bureau Mooisticht droeg zijn werkzaamheden over aan ir. L. Troostwijk van hetzelfde bureau.

- het jaarlijks overleg van de werkgroep Hugo Kotestein met de wethouder.

Toeristische rol van de stad

Het behoud van de waarden waar Stichting Hugo Kotestein voor staat, te weten al hetgeen in de stad en de gemeente authentiek en van historisch-culturele waarde is, is onmisbaar om Oudewater die toeristische rol ('natuurlijk, historisch, kleurrijk') blijvend te kunnen vervullen. Telkenjare opnieuw blijkt hoe bij de

dagelijkse belangenafweging van eigenaren en de overheid de cultuurhistorische waarde van objecten (gebouwen, bruggen, bestratingen, watergangen) niet altijd voorop staat. Zo blijft het autoverkeer in de binnenstad hinderlijk voor de inwoners en bezoekers van de stad.

Autoverkeer van pakjesdiensten en andere besteldiensten lijkt vooralsnog onvermijdelijk en zorgt voor dagelijkse opstoppingen.

Desondanks kiezen mensen met hun auto vaak voor de kortste weg in de zuid-noord richting dwars door de binnenstad. Hiervoor bestaat vooralsnog geen enkele vorm van regulering, bijvoorbeeld bebording voor een aanbevolen rijrichting voor doorgaand verkeer en/of sluiting van een gedeelte op zondag. Vooralsnog klinkt de stem van ondernemers die bang zijn voor omzetverlies, luider dan die van hen die zich zorgen maken over de leefbaarheid.

Bouw Westerwal

De symbolische eerste steen van een complex van 35 energiezuinige woningen aan de Westerwal in Oudewater werd op donderdag 13 april gelegd door wethouder Walther Kok en Rob van Muilekom, gedeputeerde van de provincie Utrecht. Door deze feestelijke handeling werd de start van de bouw van 35 woningen officieel gevierd. Het nieuwbouwplan Westerwal met in totaal ca. 98 woningen is ontwikkeld door SamenThuis Vastgoedontwikkeling uit Bilthoven en Reuvers Bouwontwikkeling uit Oss. De Westerwal, al anderhalve eeuw industriegebied, krijgt daarmee een woonfunctie die geïnspireerd is op het historisch verleden van Oudewater uit een eerdere periode in zijn geschiedenis, te weten de 16^{de} en 17^{de} eeuw. Rond de woningen is veel aandacht voor groen en ecologie met ruimte voor bomen, speelplekken en een wandelroute langs de vestingwerken van weleer. Het wordt dus heel mooi.

Knotbomen



Vallende knotwilgen

In het concept voor de nieuwe omgevingswet staat het voornemen om elke knotboom (wilg, populier, es...) een beschermde status te geven, wat inhoudt dat voor vervanging na omwaaien, aanrijding, teloorgang door rot etc. een kapvergunning nodig is. De werkgroep heeft haar standpunt daaromtrent bekend gemaakt aan de gemeente Oudewater. Ons inziens zijn bestanden van knotbomen zoals die in het Groene Hart voorkomen, meestal in rijen, karakteristieke landschapselementen die als zodanig bescherming behoeven. Maar vervanging van individuele bomen in die rij, die indien nodig vervangen moeten worden, zou zonder administratieve verplichtingen moeten kunnen zoals dat met geriefhout al eeuwenlang het geval is geweest. De gemeente is het daarmee oneens, waarvan akte.

De Pelicaen



Het monumentale huis aan de Kapellestraat nr. 5 waar een makelaarskantoor gevestigd was, wordt momenteel grondig gerestaureerd. Het pand is sinds 1918 eigendom van de vereniging Hendrick de Keyser, die kosten noch moeite spaart om het terug te brengen in een verantwoorde staat zoals het pand er ca. 150 jaar geleden heeft uitgezien. Dat houdt in dat de pui op de benedenverdieping gehandhaafd blijft zoals deze destijds tot winkelpui verbouwd is.



Zoals het vroeger was

Verder wordt het geheel naar hedendaagse normen voorzien van nieuw sanitair en wordt het pand geïsoleerd. Voor het schilderwerk werd uitgebreid kleurenonderzoek gedaan en werden proefstukken geschilderd. Het werk zal naar verwachting in 2024 opgeleverd worden.



Proefstukjes

Werkgroep Harmelen

Bestuurlijk

De werkgroep Harmelen bestaat uit :

Donald Lambert, voorzitter
Wim Letteboer
Hans Looman
Jos Terpstra (overleden in mei)

Ambtelijk secretaris en contactadres
Janine Letteboer
Koperwiek 93481 DJ Harmelen
Telefoon 0622949910
e-mail janineletteboer@hotmail.com

Het werkgebied van de werkgroep Harmelen is de voormalige gemeente Harmelen.

Verslagjaar 2023

Voor de werkgroep Harmelen was 2023 een jaar waarin wederom afscheid moest worden genomen van een geliefd en zeer gewaardeerd lid van de werkgroep. Na Piet Mast in 2021 overleden, overleed Jos Terpstra op 7 mei 2023. Hierdoor moest de werkgroep 2023 zwaar gemankeerd verder zonder dat er opvolger(s) konden worden gevonden. Naast de waakzaamheid met betrekking tot de instandhouding van monumenten en andere items van cultuurhistorische waarde kon op enigszins beperkte schaal tot actie worden overgegaan.

Open monumentendag kon volgens het format van 2022 worden georganiseerd, wat inhield openstelling van de belangrijkste bezienswaardigheden met bijzondere aandacht voor een actueel monument. Deelname in een burgerinitiatief voor de renovatie van de Oude Begraafplaats heeft geleid tot verrassende resultaten. Er kon ruim gebruik worden gemaakt van inspraak bij de ontwikkeling van de plannen voor de Harmelerwaard.

In memoriam Jos Terpstra

Vroeg in het verslagjaar moesten wij afscheid nemen van ons zeer gewaardeerde werkgroep lid Jos Terpstra. Hij kon het niet winnen van een ernstige ziekte waardoor hij was getroffen. Kort na zijn pensionering als onderwijzer trad hij in 2018 toe tot onze werkgroep waar wij

hem leerde kennen, niet alleen als een zeer geëngageerd werkgroep lid maar ook als een goede vriend waarop je nooit tevergeefs een



beroep kon doen. Alles wat hij aanpakte werd snel en adequaat gerealiseerd. Zijn denken bestond altijd uit mogelijkheden en niet uit moeilijkheden. Het is voor de werkgroep Harmelen het tweede grote verlies in korte tijd. Een hele mooie tijd met Jos en zijn goede vriend Piet Mast in de groep lijkt niet meer te evenaren. Hun nalatenschap is de grootste motivatie voor de toekomst.

Vergaderingen, bijeenkomsten en overleg

De werkgroep Harmelen heeft naast bilateraal overleg tussen de werkgroep leden zeven maal formeel vergaderd. Er werd frequent deelgenomen aan het overleg met betrekking tot het project Oude Begraafplaats (Team OB). Er werd intensief deelgenomen aan het overleg met Provincie en Gemeente, samen een vertegenwoordiging van bewoners en bedrijven over de mogelijke ontwikkeling van de Harmelerwaard.

Driemaal was er een plenaire vergadering met het voltallige bestuur van Stichting Hugo Kotestein. Verder was er eenmalig het overleg met de wethouder en een overleg over een initiatief tot samenwerking met een "stakeholder in de sector".

Samenwerking met diverse partijen

Samenwerking is onontbeerlijk om tot resultaat te komen. Het beste voorbeeld hiervan is het project Oude Begraafplaats. Buurtwerk, werkgroep Hugo Kotestein Harmelen, Projectgroep Harmelen van de Stichts-Hollandse Historische Vereniging, Gemeente Woerden en individuele burgers en bedrijven werken hierin eendrachtig samen met maar een doel: het herstellen en in stand houden van de monumentale status welke in de literatuur aan deze begraafplaats wordt toegeschreven.

De werkgroep Harmelen van Stichting Hugo Kotestein is tevens de werkgroep Harmelen van Stichting Open Monumentendag Woerden. Voor de organisatie van Open Monumentendag wordt samengewerkt met de projectgroep Harmelen van Stichts-Hollandse Historische Vereniging. Daarbij wordt ook samenwerking gezocht met partijen die afhankelijk van het onderwerp kunnen bijdragen aan een succesvolle Open Monumentendag.

Waar versterkend steunt de werkgroep Harmelen Stichting de Groene Buffer, vooral over de ontwikkeling van plannen voor de polders Harmelerwaard, Bijleveld en Haanwijk.

Project Oude Begraafplaats Leidsestraatweg 2

Met het bereiken van de eerste doelstellingen is het resultaat dat de begraafplaats qua uiterlijk een ware metamorfose heeft ondergaan. Het groen wordt prima



onderhouden, de paden zijn onkruidvrij en goed begaanbaar. Ook werd aandacht besteed

aan de borders en open plekken. Herinrichting en nieuwe beplanting verbeteren het aanzien. Ook een weelderig veld van wilde bloemen draagt hieraan bij. In de laatste maanden van het verslagjaar zijn de paden voorzien van een nieuwe laag grit dat ten goede komt aan een verzorgd uiterlijk. De eerste van de twee te renoveren zitbanken kon worden geplaatst. Als er een competitie zou zijn voor de mooiste zitbank op een begraafplaats zou deze zonder meer een waardige deelnemer zijn. Ook de aanpassing van het straatwerk bij de entree om een veilige overgang te creëren is door het hierin verwerken van het wapen van Harmelen een opvallend detail



Entree met wapen

De “groengroep” beschikt dank zij giften en sponsoring over goed elektrisch gereedschap en handgereedschap.

Ook nabestaanden/rechthebbenden besteden meer aandacht aan de graven van hun dierbaren. Dit gaat van het recht leggen van een scheefgezakt graf tot het plaatsen van een bloemetje en alles daar tussenin zoals schoonmaken, leesbaar maken van de teksten enz.



Graven in oude toestand

Hiermee is het project nog niet voltooid. Wat staat is er nog te doen:

Het zogenaamde opbaarhuisje is in een dusdanig vervallen staat dat een volledig herstel niet mogelijk is. Afbreken en vervangen door een replica doet afbreuk aan de historische waarde van de begraafplaats. Onder het motto dat ruïnes ook hun charmes hebben is besloten deze op een zodanige wijze te bewerken dat de herkenbaarheid van het opbaarhuisje wordt vergroot zonder afbreuk te doen aan de historische waarde. Ter verduidelijking zal hierbij een informatiebord worden geplaatst met een afbeelding van het huisje met een uitleg welke functie(s) dit huisje had.

Een belangrijk en arbeidsintensief onderdeel van het project is de digitalisering van grafnummers en relevante informatie over hun voormalige en/of huidige "bewoners". Alles hiervoor is in gereedheid gebracht zodat hiermee spoedig kan worden begonnen. De begraafplaats is langs de weg niet als zodanig te herkennen. Duidelijke informatie bij de ingang is onontbeerlijk. Het hek weer voorzien van replica's van de twee oorspronkelijke wapenschildjes kan ook hieraan bijdragen. Zowel een informatiebord bij de ingang alsmede de schildjes zijn in productie genomen.

Er wordt nu onderzoek gestart hoe vorm kan worden gegeven aan een stilteplek/informatieplaats waar men naast genieten van stilte en rust ook informatie kan vinden niet alleen over de totstandkoming van de begraafplaats maar ook over het leven in Harmelen in de 19e en 20e eeuw. Het laatste met een duidelijke link naar personen en families die op de begraafplaats hun laatste rustplaats hebben gekregen.

Naast het regelen van een aantal zaken van infrastructurele aard is belangrijk hoe organisatorisch de toekomst van de begraafplaats kan worden gezekerd in de relatie burgerinitiatief – Gemeente Woerden als eigenaar van de begraafplaats. Een uitdrukkelijke wens is dat de kwalificering in diverse media "de begraafplaats heeft weliswaar een monumentaal karakter maar is geen monument" op korte termijn kan worden omgezet "is een volwaardig gemeentelijk monument"

Herontwikkeling Harmelerwaard

In het verslagjaar zijn er onder auspiciën van de Provincie Utrecht en de Gemeente Woerden een aantal verdiepende bijeenkomsten geweest met betrekking tot de toekomstmogelijkheden voor het

glastuinbouwgebied Harmelerwaard. Naast projectteams van de beide instanties en het door hen ingeschakelde adviesbureau namen hieraan deel delegaties van bewoners, bedrijven, verenigingen en leden van onze werkgroep. Op drie thema's werden meningen en mogelijkheden ingebracht:

1. Groen, water, natuur, recreatie, en cultuur(historie).
2. Wonen & werken.
3. Energie & mobiliteit.

Met alle verzamelde informatie en ingebrachte opties werden drie varianten uitgewerkt. Twee ervan bleken vooral nog onbetaalbaar en bij de derde waren er nog te veel onzekerheden voor wat betreft de betaalbaarheid.

De uiteindelijk uitkomst was dat er nu geen besluiten konden worden genomen en dat in 2030 opnieuw zal worden gekeken naar de mogelijkheden voor een herontwikkeling van de Harmelerwaard. De belanghebbenden werden voor de zoveelste keer in onzekerheid achtergelaten. Het ontbreken van een toekomstperspectief is met name voor bedrijven met een sterke binding in de Harmelerwaard meer dan hinderlijk.

Open Monumentendag



Vlag van Harmelen

Al langer is duidelijk dat de belangstelling voor de monumenten in Harmelen op Open Monumentendag tanende is. Harmelen is geen plaats als bijvoorbeeld Dordrecht en Zutphen die veel bezoekers van buiten trekken. De

belangstelling moet vooral komen van de eigen bevolking, uit Woerden en omliggende dorpen. Met een nagenoeg gelijk aanbod elk jaar is het niet vreemd dat de belangstelling terugloopt. Vandaar dat in 2023 voor het tweede jaar de nadruk is gelegd op één geselecteerd monument. De nadruk bestaat uit naast de openstelling een meer aan het betreffende monument gerelateerde activiteit te organiseren. Dit jaar was de voormalige Gereformeerde Kerk gekozen.



Kerk met pastorie

Deze kerk met pastorie had immers op de valreep van het vorige verslagjaar de status van gemeentelijk monument gekregen. In de voormalige kerk (nu woonwinkel) werd een informatiewand ingericht met geschiedenis van de gereformeerde kerk en met name van de huisvesting en het interieur. Dit hoefde niet beperkt te blijven tot tekstborden en oude foto's, er konden ook nog oude inventarisstukken worden achterhaald en tentoongesteld

Een verrassende "bijvangst" was een fraaie foto van het orgel dat destijds prominent aanwezig was in de kerk. Deze was nergens te vinden totdat een voormalig organist van de kerk ons hieraan kon helpen

Met dit format zal de komende jaren worden doorgegaan met daarnaast openstelling van alleen die monumenten waarvoor voldoende belangstelling bestaat.



Tentoonstelling in de voormalige kerk



Het voormalige orgel

WERKGROEP Bodegraven – Reeuwijk

BESTUURLIJK

De werkgroep bestaat uit:
Ton van der Schans, voorzitter
Willem IJdo, secretaris
Frank Busker
Han Koevoets
Hans van Liere
Leendert Spijker
Ries de Vos

Contactadres: Ton van der Schans, telefoon
0642667942
e-mail: tschans@solcon.nl

Verslagjaar 2023

Voortborduren op 2022 en stug doorgaan. Dat is, kort gezegd, voor Werkgroep Bodegraven-Reeuwijk de karakteristiek van het verslagjaar 2023 geweest.



Oude Markt. Foto Arne van der Ben Photography, Bodegraven.

De werkgroep kwam zes keer bijeen. Regelmatig terugkerende agendapunten waren de toekomst van het Turkenburg-gedeelte van het Evertshuis (nog steeds geen gemeentelijk monument), het bouwplan 'Pastoriestaete' in de directe omgeving van de historische en kwetsbaar gefundeerde Dorpskerk, de herinrichting van de voormalige begraafplaats ten noorden van de kerk (naar de vermoedelijke stichter van de kerk aangeduid als Sint Gallushof), de al jaren slepende herinrichting van de Oude Markt ten zuiden van het bedehuis en het bedreigde agrarisch

erfgoed, waaronder 'boerderijlinten' in het buitengebied van Bodegraven-Reeuwijk.

Accijnshuis niet op monumentenlijst

Het jaar werd in februari afgetrapt met een persbericht van de werkgroep over de plotselinge sloop van het 18^{de} eeuwse 'accijnshuis' aan de Prinsendijk bij de Wierickerschans te Bodegraven. Die sloop maakt de realisering van een modern huis met bijgebouw op dezelfde plek mogelijk. "Onbegrijpelijk en betreuenswaardig" noemt Stichting Hugo Kotestein (SHK) de verdwijning van het object, dat niet op de gemeentelijke monumentenlijst bleek te staan.



Historisch 'accijnshuis' bij Wierickerschans, gesloopt.

Turkenburg's Koninklijke Zaadhandel

Hetzelfde geldt nog steeds voor het uit 1902 stammende en beeldbepalende gebouw van voorheen 'Turkenburg's Koninklijke Zaadhandel' op de hoek van de Willemstraat en de Spoorstraat, deel uitmakend van cultureel centrum Evertshuis. Burgemeester en wethouders deelden de werkgroep per brief van 14 september mede – dit in antwoord op een desbetreffend verzoek van 23 februari – dat zij bescherming van de Turkenburg-vleugel via het bestemmingsplan Centrum Bodegraven voldoende achten, ook bij eventuele verkoop; in het bestemmingsplan wordt 'Turkenburg' als



cultuurhistorisch waardevol aangemerkt. Turkenburg-vleugel Evertshuis, rechts naast vroegere directeursvilla

Op 4 oktober maakte Ton van der Schans gebruik van de mogelijkheid bij de gemeenteraad in te spreken over de toekomst van het Evertshuis: “De werkgroep hecht eraan dat B en W en de gemeenteraad van Bodegraven-Reeuwijk in elk geval verklaren dat sloop van het Turkenburg-gedeelte wordt uitgesloten en dat de plicht tot behoud en onderhoud wordt gewaarborgd als de eigendomssituatie wijzigt. Zij verzoekt B en W en de raad daartoe over te gaan.” Hier kwam tot dusverre niets van terecht.

Onvoldoende bescherming

De Erfgoedcommissie van de gemeente sprak in een bijeenkomst met vertegenwoordigers van de werkgroep op 19 oktober uit dat het niet aanwijzen van een pand als gemeentelijk monument qua bescherming slechts enigszins (kan worden) opgevangen via het bestemmingsplan. “Om deze reden blijven wij hameren op toekenning van de monumentenstatus aan ‘Turkenburg’ en vervolgens ook aan andere objecten die daarvoor in aanmerking kunnen komen”, schrijft de werkgroep op 6 december aan B en W. Daartoe is een hogere beschermingswaarde nodig: van ‘redelijk’ naar (minimaal) ‘goed’. Om die – jaren na de eerste waardering – te verkrijgen, dringt men aan op een second opinion van een onafhankelijke expert.

De Erfgoedcommissie ziet “grote terughoudendheid bij het college en ook bij voorgaande colleges, bij het aanwijzen van gemeentelijke monumenten”, dit ondanks de vaststelling in – nota bene – zowel het Coalitieakkoord voor de gemeenteraad als het Collegeprogramma 2022-2026: “We vinden het belangrijk de vele cultuurhistorisch gezien waardevolle panden in de gemeente te behouden”.



Huize Beerensteyn (1850) aan de Overtocht, geen gemeentelijk monument.

Twee leden van de werkgroep hebben ook zitting in de Initiatiefgroep Hart in Bodegraven,

die een “mooier, sfeervoller en groener” dorpscentrum nastreeft. Mede namens Stichting Historische Kring Bodegraven diende de werkgroep per brief van 5 juli een zienswijze in over het ontwerpbestemmingsplan ‘Parapluplan archeologie Bodegraven-Reeuwijk’ en de ontwerp beheers verordening ‘Partiële herziening Archeologie Kern Nieuwerbrug’.

Monumentenlijst onvolledig

De lijst van gemeentelijke monumenten bleek, zo werd in het verslagjaar duidelijk, onvolledig te zijn. Ook de daarmee verbonden inventarisatie van cultuurhistorisch waardevolle objecten en elementen in het landschap 2016-2017 vertoont naar het oordeel van de werkgroep gaten. Een door de werkgroep in gang gezette aanvulling moet in de loop van 2024 gereed zijn en zal dan aan zowel B en W als de gemeenteraad worden voorgelegd ter vaststelling. Parallel hieraan wordt een werkplan ontwikkeld, waarvoor een plan van de werkgroep Woerden van Stichting Hugo Kotestein model staat. De werkgroep slaagde er, ondanks de in haar gelederen aanwezige kennis op erfgoedgebied, in het verslagjaar 2023 niet in een vaste positie als gesprekspartner te verwerven bij de gemeente,



hetgeen wel haar doel en ambitie is.
Polderlandschap bij Waarder

Ook dit uitzicht is in gevaar door mogelijke bebouwing.

Beleidsmedewerker broodnodig

Ook is het tot nu toe niet gelukt om bij de gemeente een vast en specifiek deskundig aanspreekpunt te krijgen. De vacature voor een (beleids)medewerker cultureel erfgoed staat al jaren uit. De wethouder cultureel erfgoed erkent de onderbezetting in ambtelijke ondersteuning en wat daardoor fout is gegaan. De portefeuillehouder toont zich in contacten met leden van de werkgroep welwillend en coöperatief, maar lijkt binnen het college van B

en W voor beide punten (nog) geen handen op elkaar te krijgen. Mogelijk speelt de eerder in dit verslag door de gemeentelijke Erfgoedcommissie gesignaleerde "terughoudendheid" een rol, in combinatie met het financiële aspect van de zaak.



Breevaart en Plas bij Reeuwijk-Dorp, vóór de komst van restaurant Loetje.

Elders in het werkgebied van SHK is de situatie anders: Woerden, Montfoort en Oudewater moeten hier eervol worden vermeld als gemeenten waar de lokale werkgroepen Hugo Kotestein een adviserende rol inzake erfgoed hebben verworven.

De gemeenteraad houdt zich tot dusverre grotendeels afzijdig en volgt de agenda van B en W. Momenteel (voorjaar 2024) zijn er contacten met twee raadsfracties over dit onderwerp. De werkgroep wil dat uitbreiden naar meer fracties.

**HELP ONS BESCHERMEN
EN
WORD NU DONATEUR
VAN
STICHTING
HUGO KOTESTEIN**

**Dit kan al vanaf € 15,- per jaar
Bankrekening NL60 INGB0003551080**

**Uw gift is aftrekbaar van de
belasting i.v.m. de ANBI status
Het fiscaalnummer is 8040.47.698**

WERKGROEP MONTFOORT – LINSCHOTEN

BESTUURLIJK

De werkgroep Montfoort-Linschoten heeft in 2023 ongewijzigd bestaan uit zes personen:

Peter Versloot – voorzitter
Gerard Rozendal
Anne de Goederen
Dennis de Goederen
Cees Ouwehand
Peter Gruters
Arie de Gelder, 1e deel 2023

Contactadres werkgroep: Peter Versloot, Miep Giesstraat 6, 3417 CZ Montfoort, telefoon: 06-46651411

Vergaderingen en overleg met instanties

De werkgroep heeft zesmaal vergaderd. Er is 4 x per jaar overleg met wethouder Jonkers van Ruimtelijke Ordening en wethouder van Dalen van cultuur en (monumentaal) groen. De werkgroep vindt dit overleg zeer waardevol. Het is belangrijk om elkaar te informeren over relevante actualiteiten en met respect voor ieders positie kansen en zorgen te delen over beleidsmatige zaken, die de cultuurhistorie aangaan. Met beleidsambtenaar monumenten Watze Houtstra is goed en frequent contact. De belangrijkste besproken onderwerpen zijn: Algemeen: aanwijzing gemeentelijke monumenten, beleid Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) en het onderzoek door BEECKK en agroforestry. de actualisering van de lijst waardevolle bomen
Linschoten: de plannen van de Hervormde kerk met de Wingerd, de pastorie, de slangenmuur en plannen bij Dorpstraat 9 .
Montfoort: het behoud van het brugwachtershuisje, ontwikkelingen bij Daiwa House op het voormalige terrein van Steenfabriek IJsseloord en de ontwikkelingen bij Achthoven Oost 3 en 13.

ACTIVITEITEN

Binnen de gemeente Montfoort is er al jarenlang veel gaande op het gebied van cultuurhistorisch erfgoed, het werkterrein van Stichting Hugo Kotestein. Voor beleidsmatige zaken wordt de werkgroep steeds vaker door de gemeente in het voortraject uitgenodigd om mee te denken. Het blijft noodzakelijk het belang van het cultuurhistorisch erfgoed onder de aandacht te brengen. Economische of andere motieven hebben de neiging de overhand te krijgen. Inwoners wenden zich met regelmaat tot de werkgroep voor advies of een tip of om op te komen voor behoud van het cultureel erfgoed. Particulieren zijn vaak niet gekwalificeerd om bij de overheid bezwaar te maken.

Het blijkt lastig om kennis binnen het gemeentelijk apparaat vast te houden. Wethouders wisselen, er is verloop onder ambtenaren of deze zijn niet zo bekend met het gebied. De werkgroep blijft voor de gemeente een stabiele partij met veel kennis van cultuurhistorie en functioneert tegelijk als oren en ogen op het dit werkgebied. In juli was de werkgroep in Montfoort gastheer voor de jaarlijkse donateursdag.

Weer twee nieuwe gemeentelijke monumenten

Na het opheffen van de gemeentelijk monumentencommissie is de aanwijzing van gemeentelijk monumenten stil komen te liggen. In 2022 is dat hervat met de aanwijzing van twee nieuwe gemeentelijke monumenten. In 2023 zijn er wederom twee toegevoegd. Beide kwamen te koop en de cultuurhistorische waarde werd bedreigd. Het gaat om Dorpstraat 51 (voormalige pastorie) en Keizerstraat 1 (voormalige Chinese restaurant). Dorpstraat 51 wordt verbouwd tot een Boutique B&B annex woonhuis en Keizerstraat 1 wordt een appartementengebouw met winkelruimte. De gemeente heeft beide verzoeken van de werkgroep positief beoordeeld.



Linschoten Dorpstraat 51 voormalige pastorie

Bij Keizerstraat 1 is de werkgroep blij dat de gevel in de oorspronkelijke staat wordt teruggebracht.



Keizerstraat 1 – voormalig Chinees Restaurant Man Foe met karakteristieke gevel 1

Brugwachtershuisje, Montfoort



De gerenoveerde IJsselbrug.

De IJsselbrug, het brugwachtershuisje, de IJsselpoort en Het Oude Stadhuis vormen samen de fraaie historische entree van de stad Montfoort. Na jarenlang achterstallig onderhoud heeft Rijkswaterstaat tussen oktober 2022 en april 2023 de brug technisch aangepast en gerenoveerd. Rijkswaterstaat (RWS) heeft daarbij aangegeven van het brugwachtershuisje af te willen. Een initiatiefgroep bestaande uit Stichting Hugo Kotestein en een particulier hebben zich ingezet om het brugwachtershuisje op de huidige plek te behouden en op te knappen.



Brugwachterhuisje Montfoort

De gemeente ondersteunt dit initiatief en is gelukkig ook overtuigd van het belang het beeldbepalende huisje en is bereid het eigendom van RWS over te nemen. Einde 2022 kwam er toch een complicatie, omdat RWS de palen onder het huisje had afgezaagd om aan de kademuur te werken. Dit betekende aanzienlijke extra kosten omdat de palen weer teruggeplaatst moesten worden. Na langdurig overleg tussen RWS en de gemeente werd toch een financiële oplossing gevonden voor de fundering en de palen. Inmiddels heeft de gemeente gezorgd voor de benodigde vergunningen. Het brugwachtershuisje is tijdelijk gestald op de gemeentewerf. Het plan is om het huisje in 2024 op te knappen en daarna weer terug te plaatsen. Het beeldbepalende gezicht van de noordelijke toegang tot de stad komt dan weer in volle luister terug.



Het brugwachtershuisje staat in de wacht op de gemeentewerf op betere tijden

Bezwaar Willeskop 94- Daiwa House

De werkgroep is vanaf 2011 betrokken bij de ontwikkeling van het terrein van de voormalige steenfabriek IJsseloord. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een voor ieder acceptabel plan: Nieuwe Toekomst IJsseloord met behoud en restauratie van cultureel erfgoed, de aanleg van natuur en ruimte voor ca. 1 ha vrachtwagenparkeerterrein voor het toenmalige Jan Snel. Intussen is Jan Snel overgenomen door Daiwa House en zijn de vrachtwagens verdwenen. Deze hebben plaats

gemaakt voor de opslag van containers. En deze staken al snel ver boven de grondwal uit. Een verzoek tot handhaving werd erg traag behandeld en de ondernemer kwam met de aanvraag voor een tijdelijke vergunning van drie jaar voor de opslag van containers tot 7 meter hoog voor een deel van het terrein. Dit tast de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving flink aan. De werkgroep vindt dit een flagrante schending van de met alle partijen gemaakte afspraken. De gemeente bleek toch bereid tijdelijke medewerking te verlenen. De werkgroep kon niet anders dan bezwaar maken en deed dat tezamen met de Werkgroep Behoud Lopikerwaard, maar kreeg in 2023 geen gelijk. Wel benadrukte de gemeente dat de verleende vergunning echt tijdelijk moest zijn. De werkgroep houdt de vinger aan de pols. Positief is dat het groen bovenop de grondwal rondom het terrein na jaren het goed heeft gedaan.



Containers achter de grondwal van Daiwa House

Bezwaar Achthoven Oost 13

Op het terrein van een voormalig agrarisch loonbedrijf heeft RvR Betonpomp Verhuur BV zijn bedrijf gevestigd. Er werd een aanvraag gedaan voor de plaatsing van een tijdelijk tent van 60 meter lang en 15 meter breed. De werkgroep vond dit niet passend in het landschap en had bovendien de angst dat het de voorbode was van een klein industrieterrein. De activiteiten van deze succesvolle ondernemer passen volgens de werkgroep niet in het buitengebied, maar horen op een bedrijventerrein. De werkgroep heeft na rijp beraad het bezwaarschrift ingetrokken en is samen met de Werkgroep Behoud Lopikerwaard rechtstreeks met de ondernemer in gesprek gekomen over de aanvraag omgevingsvergunning en de wijziging bestemmingsplan. Er zijn voorstellen gedaan de goothoogte te verlagen, meer natuurlijke materialen en kleuren te gebruiken en het terrein beter in te groenen. Er zijn op deze punten aanpassingen gedaan, maar de

werkgroep blijft zeer bezorgd of dit bedrijf hier wel op de juiste plek zit.



Achthoven Oost 13 – vergunning voor een tijdelijke tent van 60 bij 15 meter

Achthoven Oost 3

Er is een verzoek binnengekomen om achter deze monumentale boerderij een nieuwe hooiberg te bouwen voor recreatieve doeleinden. De werkgroep heeft hier gepleit om de hooiberg op de historische plek neer te zetten, recht achter de boerderij. In het voorstel lag deze nogal excentrisch achter de boerderij. Na overleg met Mooisticht en de gemeente is het mogelijk gebleken dat de hooiberg een stuk dichterbij de centrale as komt.



Achthoven Oost 3 krijgt een nieuwe hooiberg

BEECKK / VAB

In juli werd de werkgroep benaderd door het bureau BEECKK. In opdracht van de gemeente Montfoort en de provincie Utrecht doet dit bureau onderzoek naar Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). Het bureau doet een inventarisatie bij de agrarische bedrijven en praat met stakeholders over toekomstige ontwikkelingen in het buitengebied, om zo een beleidsstuk te maken voor toekomstig beleid. Van belang is waar welke ontwikkelingen worden toegestaan. De werkgroep is blij dat zij daarin kan participeren en kan opkomen voor het belang van het cultuurhistorisch

erfgoed. Montfoort is gevraagd door de Provincie Utrecht om hier als pilot te fungeren. In de gemeente is het aantal agrarische bedrijven namelijk sinds 2010 met bijna een kwart afgenomen. Die trend zet zich de komende jaren voort. Daardoor komt voormalige agrarische bebouwing (VAB) leeg te staan of wordt gesloopt. Het is de vraag welke nieuwe functies mogelijk en gewenst zijn op zo'n locatie. Te denken valt aan natuurontwikkeling, recreatie zoals bed&breakfast, woningen. In 2024 wordt het rapport verwacht.

Slangenmuur Hervormde Kerk, Linschoten



De slagenmuur bij de kerk is hard aan restauratie toe

De werkgroep heeft wederom in 2023 aandacht gevraagd voor het herstel van de slagenmuur. De kerk heeft inmiddels de slagenmuur verkocht. Met de nieuwe eigenaar zal de werkgroep contact zoeken om over herstel. Er zal daarbij gewezen worden op subsidiebronnen.



Slangenmuur

Actualisatie lijst waardevolle houtopstanden.

In 2023 is helaas weinig voortgang geboekt in de lijst met waardevolle houtopstanden. Aan het einde van het jaar zijn de eigenaren van de nieuw op de lijst geplaatste bomen op de

hoogte gebracht. De oude lijst waardevolle houtopstanden stamt uit 2009 en is daarna niet door de gemeente onderhouden. Een actualisatie is dus hard nodig. Een aantal bomen van de lijst is zelfs niet meer aanwezig. De gemeente heeft de werkgroep al in 2020 om hulp gevraagd bij de actualisatie. De werkgroep heeft een deskundige op het gebied van monumentale bomen in haar midden. Deze heeft de gemeente met raad en daad bijgestaan, inclusief suggesties voor toevoegingen aan de lijst. Ondanks de trage voortgang hoopt de werkgroep dat de actualisatie in 2024 wel gaat lukken.

Agroforestry

Agroforestry is hip. Een agrariër uit Blokland heeft plannen om een deel van het land anders in te richten. Denk aan de aanplant van notenbomen in het weiland, meidoornhagen, eetbaar struikgewas etc. De werkgroep volgt deze ontwikkeling met belangstelling. In het verleden was er veel meer groen rondom de boerderijen. In de loop van de tijd is het landschap een stuk opener geworden. Vaak had dit verband met het steeds economischer inrichten van het boerenland. Bomen zijn lastig en hebben onderhoud nodig. De werkgroep ziet ook de positieve kanten van agroforestry, maar waardeert aan de andere kant de openheid van het landschap. Het is goed deze ontwikkeling op de voet te volgen.



Blokland

MEDIA-UITINGEN

De werkgroep heeft haar mening over en activiteiten bij verschillende lokale actualiteiten op het gebied van ruimtelijke ordening en cultuurhistorie diverse keren aan de politiek en in het Algemeen Dagblad editie Groene Hart, Zenderstreeknieuws/Het Kontakt, IJsselbode en via Radio Stad Montfoort kenbaar gemaakt.

WERKGROEP KAMERIK

BESTUURLIJK

De werkgroep behartigt de belangen van Stichting Hugo Kotestein in het gebied van de voormalige gemeente Kamerik, bestaande uit de buurtschappen 's Gravensloot, Houtdijken, Kamerik, Kanis, Oud Kamerik en Teckop.

De werkgroep bestond gedurende de verslagperiode uit de volgende leden:

Hein Kuiper (voorzitter)
Jan Knijff
Vacature

Contactadres:

Hein Kuiper, email heinkuiper@kpnmail.nl
telefoon 0348 401435 of 06 10871071.

Kort samengevat waren de belangrijkste activiteiten van de werkgroep in 2023:

Grechtkade

Het waterschap heeft zes jaar geleden versterkingswerkzaamheden aan de Grechtkade uitgevoerd. Hierbij blijken alle teensloten, solitaire bomen en bosjes die langs de kade stonden te zijn verdwenen. Ook een drietal beschermde bosjes is geheel verdwenen. Er was geen plan voor de -verplichte- aanleg van vervangende bosjes. Na vele vruchteloze gesprekken met het waterschap is er eind 2022 eindelijk beweging in deze zaak gekomen. Er is een gezamenlijk



Nieuw bosje bij gemaal Oud-Kamerik (foto: HDSR, A.Russchen)

plan opgesteld voor het nieuw aanplanten van drie bosjes en een aantal knotwilgen rond het enige jaren geleden in gebruik genomen gemaal Oud-Kamerik aan de Grechtkade.

Op 23 maart 2023 was het zo ver: ongeveer 680 bomen en struiken zijn herplant.



Werkgroep Kamerik (Hein Kuiper (l) en Jan Knijff (r)) en ecologen van het waterschap (foto:HDSR, A.Russchen)

Veelust

De werkgroep heeft een zienswijze ingediend bij de aanvraag om een veestal bij te bouwen bij een bestaand agrarisch bedrijf aan de rand van het dorp. Gezien de landelijke discussie over de noodzaak emissies uit de veehouderij terug te dringen lijkt het bijbouwen van een grote veestal, ruwvoer opslag en mestvergister op een zichtlocatie direct naast de dorpskern zeer ongewenst.

Helaas is gebleken dat terugdringen van emissies nog niet in landelijke regelgeving is opgenomen, zodat er geen gronden zijn om deze vergunning niet te verstrekken.

Nieuwe gemeentelijke monumenten

In Kamerik is in de 50er jaren van de vorige eeuw een nieuw gemeentehuis met plantsoen en omliggende nieuwbouwwijk gerealiseerd. Dit hele complex is nog in vrijwel originele staat behouden gebleven. Bij een recente gemeentelijke inventarisatie van cultuurhistorisch waardevolle objecten is dit hoog gewaardeerd. De werkgroep heeft er voor geijverd om het gemeentehuis en het plantsoen op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen.

In het verslagjaar is dit tot onze vreugde gerealiseerd.

Advieswerk

- **Waterschap:**
De werkgroep participeert in de begeleidingsgroep peilbesluit Kamerik. Dit project ligt al geruime tijd stil, mede in verband met wijzigende wetgeving.
- **SBB / Provincie Utrecht:**
De werkgroep participeert in de werkgroep herinrichting kade Kamerik Teylingens. De huidige kade wordt aan de zuidzijde uitgebreid met een klein natuurgebiedje van ca. 10 ha., waarvoor weilanden zijn opgekocht door SBB. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is hier geen bezwaar tegen. De openheid van het landschap blijft gehandhaafd, evenals het slotenpatroon. Er wordt opnieuw beplanting aangebracht op de kade. Het wachten is nu op de wijziging van het Bestemmingsplan Buitengebied, waarvoor in december de procedure door de gemeente Woerden is gestart.
- **Gemeente Woerden:**
Door de werkgroep is begin 2020 geparticipeerd in een adviesgroep voor het opstellen van een toekomstvisie voor de inrichting van de dorpskern Kamerik. Dit project ligt helaas al lange tijd stil. Een herstart per 1 juni 2021 is toegezegd, maar daarna is niets meer vernomen. Eind 2022 is na ons aandringen toegezegd dat dit project in 2023 opgepakt zal worden. Wederom is er geen actie ondernomen. De stichting betreurt zeer dat hier kennelijk weinig aandacht voor is bij het gemeentebestuur. Dit betreuren wij des te meer omdat de dorpskern (Rijks beschermd dorpsgezicht) overduidelijk toe is aan groot onderhoud. De bestrating is verzakt, het bomenbestand leidt een kwijnend bestaan en, na het opknappen van de onmiddellijke omgeving van de dorpsbrug in 2013, wacht de rest van de dorpskern al tien jaar op aansluitend groot onderhoud.

Dank zij de niet aflatende aandacht van de bewoners / eigenaren van de woningen in de beschermde dorpskern staan de woningen er over het algemeen prima bij. Des te schrijnender is het contrast met het achterstallig groot onderhoud van de openbare ruimte door de gemeente.

Evenals vorig jaar hebben wij wederom aandacht voor deze zaak gevraagd bij de verantwoordelijke projectleider van de gemeente Woerden. Er is actie toegezegd, maar wij wachten nog steeds op daden.

De werkgroep heeft een uitvoerige reactie gegeven op de concept uitvoeringsagenda Erfgoed voor de gemeente Woerden

- **Provincie Utrecht:**
Op uitnodiging van de afdeling Ruimtelijk Erfgoed van de provincie Utrecht heeft de voorzitter van de werkgroep een toelichting gegeven op de ontstaansgeschiedenis van het veenweidelandschap rond Woerden / Kamerik.
- **Particulieren:**
Enige particuliere eigenaren hebben advies gevraagd en gekregen in verband met plannen voor hun woning.
- **Bouw/verbouwplannen:**
Een zestal vergunningaanvragen zijn opgevraagd en beoordeeld op aantasting van monumentale of cultuurhistorische waarden.

WERKGROEP WOERDEN

Bestuurlijk

De werkgroep bestaat uit:

Gert Boelhouwer
Piet Brak (voorzitter)
Frank van Buren
Jan Willem Burggraaff
Luc van Dam
Anne de Goederen
Erik Gol (in okt. 2023 overleden)
Ed van Keimpema
Ernst Meijer
Magdaleen Mulder (tot sept. 2023)
Lucienne Thomasse
Wim van Tuijl
Cees Vermeulen
Frits Welling

Contactadres:

Piet Brak, email p.brak@planet.nl
Telefoon 0348 691268

Magdaleen Mulder heeft aan het eind van de zomer besloten zich terug te trekken als lid van de werkgroep. Magdaleen blijft wel lid van het Dagelijks Bestuur van Stichting Hugo Kotestein.

In memoriam Erik Gol

In oktober werden wij opgeschrikt door het overlijden van werkgroepslid Erik Gol. Als werkgroep wisten wij dat Erik al een aantal jaren ziek was. Maar omdat Erik trouw naar onze werkgroepsvergaderingen kwam en bleef meedoen aan al onze activiteiten raakte de ziekte die hem had getroffen bij ons ongemerkt wat op de achtergrond. Toen het bericht kwam dat Erik op 11 oktober 2023 was overleden, was dat voor ons toch een grote schok. Erik is 57 jaar geworden.

In 2016 trad Erik toe tot onze werkgroep. Door zijn baan als bouwkundige bij het Rijksvastgoedbedrijf (sector erfgoed) beschikte hij over heel veel professionele kennis op het gebied van de monumentenzorg; kennis die wij als particuliere monumentenstichting goed konden gebruiken. Ook zijn kennis van architectuur, bouwhistorie en beeldkwaliteit was groot.

Daarnaast wist hij opvallend veel over de geschiedenis van Woerden.

Verder was Erik heel bedreven in het

opzoeken van informatie over waardevolle objecten in (digitale) archieven.

Binnen de werkgroep Woerden van Stichting Hugo Kotestein heeft Erik een duidelijke rol gehad. Veel waardering hebben wij voor Erik als persoon en voor de inbreng die hij in de afgelopen zeven jaar in onze werkgroep heeft geleverd.

Zijn vrouw, twee dochters en overige familieleden zullen Erik erg missen. Dat geldt ook voor onze werkgroep, ook wij zullen Erik missen. Nog lang zal hij in onze gedachten zijn.

Doelstelling

De werkgroep behartigt de belangen op het gebied van monumenten en cultureel erfgoed van de plaatsen Woerden (inclusief Barwoutswaarder en Rietveld) en Zegveld. Woerden kreeg in 1372 stadsrechten. De stad is van origine vestingstad en marktplaats. Op het omringende platteland waren het boerenbedrijf en de baksteenfabricage eeuwenlang de belangrijkste middelen van bestaan. Elementen van dit verleden zijn nog alom aanwezig. Als werkgroep willen we die elementen bewaren en waar het kan zichtbaarder maken. We proberen dit te realiseren door advies, overleg, publicaties en - indien nodig - door bezwaar te maken.

Overleg en vergaderingen

In 2023 hielden we als werkgroep vijf vergaderingen. Daarnaast werden onderwerpen in kleinere groepen besproken. In het verslagjaar werd éénmaal overlegd met de wethouder A. de Regt die monumentenbeleid in portefeuille heeft. In voorgaande jaren vond dit overleg frequenter plaats.

Activiteiten

Omgevingswet

Na jaren van voorbereiding is per 1 januari 2024 de Omgevingswet ingevoerd. Een nieuwe wet die een groot aantal bestaande

wetten en regelingen voor onze leefomgeving bundelt. Gelijktijdig is een digitaal loket geïntroduceerd voor het raadplegen van bestemmingsplannen, milieuregels en het aanvragen van omgevingsvergunningen. Al in 2016 werd de Omgevingswet aangenomen. Het jaar daarop startte de gemeente Woerden met het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart. Vanuit de werkgroep Woerden is in dit proces actief meegewerkt om veel historische informatie over het gebouwde erfgoed en het cultuurlandschap voor de cultuurhistorische waardenkaart aan te dragen. Het doel is om deze kaart vanaf 2024 te gebruiken als input voor het beoordelen van vergunningsaanvragen waarbij historisch erfgoed een rol speelt. Verder is het de bedoeling dat de kaart door de inwoners digitaal geraadpleegd kan worden. Medio 2021 verscheen de ontwerp-Omgevingsvisie Woerden. De werkgroep heeft op dit gemeentelijk beleidsstuk reacties ingediend over onder meer de groei van Woerden, de opdeling van de gemeente in stedelijke en landschappelijke zones en de visies per thema. In juni 2022 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie vastgesteld. In 2021 is door de werkgroep meegewerkt aan het actualiseren van de archeologische beleidskaart. Via een paraplubepaling is deze in december 2023 door de gemeenteraad van toepassing verklaard voor alle bestaande gemeentelijke bestemmingsplannen. Deze kaart is door inwoners digitaal te raadplegen. Doordat alle bestaande bestemmingsplannen vanaf 1-1-2024 onder de nieuwe Omgevingswet vallen is de regelgeving m.b.t. archeologie nu weer bij de tijd.

Waardering polders



In oktober 2023 heeft de gemeente het rapport "Waardering polders in Woerden en Oudewater" naar buiten gebracht. Deze cultuurhistorische polderbeschrijving is een

aanvulling op de cultuurhistorische waardenkaart. De werkgroep heeft aan het tot stand komen van dit beleidsdocument meegewerkt door reacties, aanvullingen en correcties aan te dragen op het eerste concept van deze polderbeschrijving. De cultuurhistorische polderbeschrijving zal worden gebruikt bij ruimtelijke afwegingen zoals het beoordelen van omgevingsplannen en het aanwijzen van locaties voor het grootschalig opwekken van duurzame energie.

Rembrandtbrug

Vanaf 2019 heeft Stichting Hugo Kotestein geparticipeerd in de Adviesgroep Brug Woerden-West. De adviesgroep is ingesteld bij



Bij de loods (midden op foto) komt de Rembrandtbrug, het jaagpad gaat afbuigen van de Rijn

de start van het project voor een brug over de Oude Rijn aan de westkant van Woerden. In 2023 heeft de Adviesgroep niet vergaderd. Het bestemmingsplan voor de Rembrandtbrug is in december 2022 door de Raad vastgesteld. Voor de oprit naar de brug zal een deel van het bebouwingslint van de buurtschap Barwoutswaarder moeten wijken en zal het jaagpad langs de Oude Rijn worden onderbroken.

Het jaagpad dateert uit 1664 toen de steden Utrecht, Woerden en Leiden werden verbonden door een 'trekpad' voor het vervoer met trekschuiten. Het jaagpad is cultuurhistorisch erfgoed. In het voorliggende plan zal het jaagpad bij de oversteek van de oprit afbuigen van de Rijn.

Momenteel loopt er m.b.t. dit project een bezwaarprocedure bij de Raad van State. Realisatie van deze nieuwe oeververbinding zal nog even op zich laten wachten.

Klimaatdoelen

Om de klimaatverandering tegen te gaan maken Rijk, provincies en gemeenten plannen om grootschalig duurzame energie op te wekken uit wind en zon.

De gemeente Woerden heeft een Afwegingskader opgesteld om te kunnen bepalen waar ruimtelijk gezien in Woerden windmolens en zonnevelden kunnen komen. In beeld zijn: de polder Reijerscop voor energie uit wind en een gebied in het westen van de polder Barwoutswaarder voor energie uit zon. De voor- en nadelen van beide locaties zullen in beeld worden gebracht.

Stichting Hugo Kotestein heeft eerder het Woerdense gemeentebestuur opgeroepen vooral de open polders ten noorden van de Oude Rijn te sparen voor grootschalige energie opwekking, dus om hier geen hoge



Project Zonnegaard Lievaart in polder Barwoutswaarder

windmolens op te richten of uitgestrekte zonnevelden aan te leggen.

Het landschap aan de zuidkant van de gemeente is al doorsneden door belangrijke vervoersassen. Windmolens en zonnevelden zullen daarom in de zone langs de A12 landschappelijk gezien minder schade aanrichten. Maar ook daar zal uiterst zorgvuldig omgegaan moeten worden met aanwezige cultuurhistorische en archeologische waarden.

Het provinciebestuur heeft in het afgelopen jaar een groot onderzoek laten doen naar gebieden die het meest kansrijk zijn voor het grootschalig opwekken van windenergie. Kort geleden is uit dit onderzoek een kaart met mogelijke plekken voor meer windturbines in de provincie Utrecht naar buiten gebracht. De polders ten noorden van de kern Woerden

zullen volgens deze kaart voorlopig vrij blijven van windturbines.

Verduurzaming van monumenten



Uitnodiging voor de bijeenkomst over verduurzaming

In september heeft de gemeente in samenwerking met Duurzaam Woerden en Woerden Energie een voorlichtingsmiddag en -avond gehouden voor eigenaren van Rijks- en gemeentelijke monumenten. Het ging bij deze bijeenkomst over verduurzaming van waardevolle bouwwerken en dan met name over de vraag hoe verduurzaming het best is aan te pakken met respect voor monumentaliteit en ambachtelijkheid. Ook Stichting Hugo Kotestein heeft meegedacht over de opzet van deze bijeenkomst. De gemeente heeft alle eigenaren van monumenten uitgenodigd. De middag en avond is gehouden in de Brediussschuur. Een mooi initiatief dat wellicht over één of twee jaar nog eens herhaald zou kunnen worden.

Archeologische sporen bij de Grecht



Naast de tafel staat de vondst in 2020, een boomstam uit de 11^{de}/12^{de} eeuw

In 2020 heeft Piet Brak bij de Grechtkade onder Zegveld resten waargenomen van een bouwwerk dat vermoedelijk uit de 11de/12de

eeuw stamt. Er waren resten van palen te zien, die in een structuur stonden. Er omheen lagen resten van 12^{de} eeuwse aardewerk.

Er heeft in 2020 een C14 datering plaatsgevonden van één van de paalfragmenten. Hieruit bleek dat het een boom (els) betreft die in de 11^{de}/12^{de} eeuw is gekapt.

In 2022 had de gemeente een klein budget beschikbaar om houtfragmenten die vier jaar eerder op belendende kavels waren waargenomen nu ook met de C14 methode te dateren. De uitslag werd het afgelopen jaar bekend. Ook deze paalfragmenten blijken van bomen te zijn die in de 11^{de}/12^{de} eeuw zijn omgehakt.

De voorzichtige conclusie kan getrokken worden dat op de kop van drie kavels, op een onderling gelijke afstand, primitieve huisplaatsen zijn geweest van de eerste permanente bewoning. Dit was dus bij de Grecht, en niet op de plek waar later de boerderijen aan de Zegveldse Wetering zijn gekomen.

Defensie-eiland



Het stadsvernieuwingsproject Defensie-eiland is bijna afgerond

De bouwactiviteiten op het Defensie-eiland, die in 2014 zijn begonnen, zijn voor het grootste deel afgerond. Aan de buitenruimte moet nog het een en ander worden gedaan, met name bij de entree van het Defensie-eiland vanaf de Wilhelminaweg. Op die plek komt een brug die de bestaande dam zal vervangen. De brug krijgt de naam: Centraalbrug.

Bij de aanleg van deze brug wordt rekening gehouden met de mogelijkheid om een gracht te graven tussen het Kasteel en het Defensie-eiland. Als dat gebeurt komt het Kasteel weer

rondom in het water te liggen. De blik vanuit het zuiden op het 15^{de} eeuwse verdedigingswerk zal hierdoor sterk verbeteren.

Stichting Hugo Kotestein heeft in 2011 zes objecten, die bij jubilea van het militaire Centraal Magazijn tussen 1873 en 1973 zijn onthuld, in een boekje beschreven. Vier objecten konden worden opgespoord, drie hiervan zijn weer op het Defensie-eiland teruggekeerd. Nog steeds ontbreekt het siersmeedwerk uit 1948 dat ooit aan de kopgevel van gebouw B hing. Over de herplaatsing van dit herinneringsteken zijn in februari 2022 in de gemeenteraad vragen gesteld. Herplaatsing is toegezegd maar nog steeds niet uitgevoerd.



Smeedijzeren hek

Recent is op de weergang van het Kasteel aan de zuidkant een gebouwtje geplaatst voor de opslag van horecameubels en tuingereedschappen. Dit is gebeurd zonder omgevingsvergunning aan te vragen. Het gebouwtje doet afbreuk aan de monumentaliteit en de uitstraling van het historische bouwwerk.

Het Kasteel van Woerden is een belangrijk Rijksmonument. Het is een blikvanger voor de stad Woerden. Bovendien is een stadskasteel - zoals in Woerden staat - in Nederland zeldzaam geworden; de meeste stadskastelen zijn in de 17^{de}-19^{de} eeuw verloren gegaan. Woerden heeft een historisch bouwwerk in de stadskern om heel zuinig op te zijn.

Er wordt over gedacht om alsnog legalisering van de meubelopslag aan te vragen. Onze stichting vindt dat zoiets dan in de vorm van

een gedoogconstructie zou moeten; waaraan een termijn wordt verbonden. Gedurende deze termijn kan de gebruiker van het Kasteel uitkijken naar een andere oplossing voor het terrasmeubilair.



Opslag voor horecameubilair op de weergang

Exercitieveld

In juni 2021 is aan de gemeenteraad een voorstel voorgelegd met een aantal keuze scenario's. Een meerderheid van de Raad koos voor het scenario waarin zoveel mogelijk kastanjabomen blijven staan totdat ze aan het einde van hun natuurlijke bestaan zijn. Dit werd vervolgens het beleid. Al met al een goed resultaat vindt onze stichting. Daarnaast werd afgesproken dat op de open plekken jonge geschikte bomen van enig formaat zouden worden terug geplant.

Helaas komt herplanting tot nu toe niet op gang.

Hogewal

Een onderdeel van het Singelplan was om onderlangs de twee bolwerken bij de Hogewal een wandelpad aan te leggen en hiervoor een strook water van de binnengracht op te offeren. Stichting Hugo Kotestein had hierover bedenkingen en heeft een studie verricht naar de vestingwerken van Woerden. In februari 2021 heeft de stichting een onderzoeksrapport uitgebracht. Hieruit komt naar voren dat een doorgaand voetpad onderlangs de binnenwal en de bastions er nimmer is geweest. Voor de gemeente was dit aanleiding om het plan voor het voetpad onderaan de bastions te laten vervallen.

Ook werd toegezegd dat het grootste deel van de bomen op de taluds van de bastions zou blijven staan. Over de uitvoering zou nog nader worden gesproken.



Het bastion bij de Hogewal uit ca. 1600 waarvoor een aanvraag voor een beschoeiing van hardhout en kunststof is ingediend'

Stichting Hugo Kotestein pleit al langere tijd voor een onderwaterbeschoeiing met houten perkoenpalen bij de Hogewal. De grond onder de historische bastions en de aangrenzende singelbodem bestaat tot een flinke diepte uit een homogene zandbodem. Als gekozen wordt voor palen van voldoende lengte is een beschoeiing van perkoenpalen in dit geval prima geschikt om afkalving of afschuiving van de bastions te voorkomen.

In het afgelopen jaar is in enkele raadsbijeenkomsten door de gemeente en vertegenwoordigers van enkele Woerdense natuurorganisaties gediscussieerd over het behoud van zoveel mogelijk begroeiing op de bastions.

Meerdere raadsfracties hebben door het indienen van moties de pleidooien van de natuurorganisaties ondersteund. In oktober heeft de Raad een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht om het voorgestelde ontwerp van de beschoeiing te herzien, de bestaande begroeiing bij de werkzaamheden zoveel mogelijk te sparen, te voldoen aan de zorgplicht voor veiligheid en te voldoen aan de wet Natuurbescherming. In overleg tussen de gemeente en de Woerdense natuurorganisaties zou het bijgestelde plan verder worden uitgewerkt.

Onbegrijpelijk is dan dat eind december de aanvraag van de gemeente voor een omgevingsvergunning is gepubliceerd waarin wordt vermeld dat er langs de bastions een beschoeiing komt van hardhout en kunststof, die 20 cm boven de waterlijn uitsteekt. Ook zal volgens de tekening bij de realisatie op meerdere plaatsen onnodig begroeiing worden weggehaald.

Als dit op deze manier wordt uitgevoerd zullen

de twee bastions, die van ± 1600 dateren en nog altijd in aanleg hun oorspronkelijk vorm hebben, een zeer strak en onnatuurlijk karakter krijgen.

Bouwplan crematorium Geestdorp/Houtdijk

Eind 2023 is een aanvraag ingediend voor het realiseren van een Afscheidscentrum (met crematorium) op de locatie Geestdorp 48. Hier was tot voor kort een agrarisch bedrijf gevestigd. Het bebouwde oppervlak is nu ca. 2100 m², in de nieuwe bestemming zou dit ca. 3400 m² worden.

Stichting Hugo Kotestein vindt het bouwplan veel te massaal voor dit open gebied. Het zal leiden tot een aantasting en verdichting van de oeverwal van de Oude Rijn door bebouwing, extra verkeer en parkeervoorzieningen die niet passen in dit gebied.



Komt hier een crematorium?

Door het beëindigen van de agrarische activiteiten op Geestdorp 48 ontstaat juist de mogelijkheid om het aantal kubieke meters Het open gebied bij Geestdorp 48 waarvoor een bouwaanvraag (crematorium) is ingediend bedrijfsbebouwing, grotendeels daterend uit ca. 1980, sterk te reduceren, waardoor het landschap door herinrichting weer zijn oorspronkelijke uitstraling kan krijgen. Dit laatste past in het beleid van de gemeente om de kernen Woerden en Harmelen gescheiden te houden. In de nieuwe Omgevingsvisie heet het beoogde buffergebied tussen Woerden en Harmelen 'De Groene Brug'.

De werkgroep Woerden heeft in een brief aan t gemeentebestuur erop aangedrongen niet mee

te werken aan een bestemmingswijziging voor het vestigen van een Afscheidscentrum op Geestdorp 48.

Vestingraad

De Stichts-Hollandse Historische Vereniging (SHHV) en Stichting Hugo Kotestein (SHK) participeren in de Vestingraad. Samen met nog zes andere Woerdense erfgoedorganisaties zijn SHHV en SHK de stem van de erfgoedpartners in het overleg van de Vestingraad.

Werkgroeplid Frits Welling vertegenwoordigt Stichting Hugo Kotestein in dit overlegorgaan.

De focus van de erfgoedinstellingen ligt op meer aandacht voor cultuurhistorie in de nieuwe plannen voor de Binnenstad.

In mei jl. bracht de Vestingraad een bezoek aan Breda. Daar wordt in de binnenstad het gedempte riviertje de Mark uitgegraven, de situatie lijkt veel op die in Woerden. In het afgelopen jaar is een belangrijk onderwerp uit het overleg van de Vestingraad overgeheveld naar een nieuw opgerichte stichting. Het betreft het onderwerp: 'de vitale binnenstad' ofwel het herverkavelen van de winkelvestigingen in de binnenstad. De nieuwe stichting gaat zich met dit onderwerp bezig houden..



Blijft de Jan de Bakkerstraat een winkelstraat?

Voor de 'achterblijvende' sectoren voelt dit als een amputatie van de Vestingraad.



Oudewater, stadhuis en gerestaureerde visbrug



Slangenmuur en Hervormde Kerk in Linschoten



IJsepoort en brugwachtershuisje, Montfoort